

З 1 жовтня 2019 року набувають дії новації у сфері виплати субсидій та пільг на житлово-комунальні послуги: запроваджується новий механізм фінансування житлових субсидій та монетизація пільг на оплату житлово-комунальних послуг. Міністерство соціальної політики розмістило відповіді на загальні запитання, пов'язані з цими змінами.

1. Що змінюється у сфері пільг з 1 жовтня?

З 1 жовтня 2019 року запроваджується новий механізм виплати пільг на оплату житлово-комунальних послуг. При цьому порядок призначення виплат залишається майже незмінним.

Суму пільги розраховуватимуть виходячи з розміру знижки, на яку пільговик має право згідно з законом. Також на неї впливатимуть ціни і тарифи на житлово-комунальні послуги та державні соціальні нормативи у сфері житлово-комунального обслуговування.

Новий механізм виплати пільг передбачає, що гроші передаватимуться людям, а не підприємствам-надавачам послуг.

Монетизація пільг не вплине на розмір передбачених законом соціальних гарантій і дозволить заощаджувати кошти на економному споживанні житлово-комунальних послуг і використовувати їх на власні потреби пільговика.

Тобто, якщо домогосподарство спожило менше ресурсів, ніж передбачено в нормативі – заощаджені гроші вони можуть залишити собі.

2. Яким чином можна отримати монетизацію пільг на ЖКП з 1 жовтня?

Новий механізм дає два варіанти одержання допомоги:

(1) безготівкова монетизація – коли Ощадбанк автоматично створює обліковий запис одержувача пільг, на який нараховуються кошти, а за підсумками опалювального сезону – зекономлені гроші можна зняти (раз на рік). В цьому випадку пільговик не докладає жодних зусиль, за нього все зроблять органи соцзахисту;

(2) готівкова монетизація – коли одержувач пільги може відкрити рахунок у одному із 38 уповноважених банків (або через виплатні об’єкти Укрпошти) і кожен місяць отримувати “живі” гроші. Важливо, що **заяву на відповідну послугу потрібно подати до 15 жовтня!**

3. Що змінюється у сфері субсидій з 1 жовтня?

Новий порядок виплати субсидій спрямований полегшити життя людей на місцях.

Тепер одержувач субсидії зможе самостійно обирати, куди перераховуватимуться кошти:

один із уповноважених банків чи виплатні об’єкти “Укрпошти” (каси у відділеннях чи доставка поштарем до дому).

Раніше “Ощадбанк” був єдиною установою, куди перераховувалися субсидії. Тепер одержувач грошової допомоги може обрати інший банк (для зміни банку потрібно подати відповідну заяву до органу соціального захисту).

Одержувач субсидії може швидко вирішити всі питання щодо грошової компенсації “на місці”.

Якщо раніше місцева влада, яка фактично призначала людині субсидію, не мала впливу на обіг коштів (через заплутаний механізм виплати на центральному рівні) і не могла відповісти на запитання “а де гроші” і “чому не прийшла субсидія”, то тепер саме вона опікуватиметься цим питанням і може швидко вплинути на ситуацію.

4. Чи потрібно щось робити для отримання субсидії за новими правилами?

Більшості отримувачам субсидій, яким допомогу було перепризначено за підсумками попереднього опалювального сезону – субсидія буде перерахована автоматично. Ця категорія населення не повинна докладати жодних зусиль у зв’язку із новими правилами. Всю роботу за них зроблять місцеві органи соціального захисту.

Окремо звертаємо увагу, що внутрішньо переміщеним особам, орендарям житлового приміщення, а також домогосподарствам, яким було призначено субсидію на фактично проживаючих, і які у травні поточного року не звернулися до управлінь соцзахисту – потрібно зробити це зараз! Час для звернення – фактично до 15 грудня (тобто не пізніше, ніж за 2 місяці з початку опалювального сезону, за винятком окремих життєвих ситуацій).

Домогосподарствам, які за підсумками попереднього опалювального сезону отримали відмову у продовженні програми субсидій через борги (їх налічується близько 200 тис. із загальної кількості у майже 4 млн домогосподарств) пропонується декілька варіантів:

1) звернутися до підприємства-надавача послуг із проханням провести реструктуризацію боргу (особливо актуально у випадку значної заборгованості);

2) погасити заборгованість перед надавачем послуг і звернутися за субсидією (актуально у випадках невеликої заборгованості);

3) у виключних випадках, коли у людини немає можливості ліквідувати заборгованість, але є гостра потреба у субсидії – вона може звернутися до спеціальної комісії при місцевих органах влади, яка, у випадку обґрунтованої позиції, може призначити субсидію.

5. Чому зміни починають діяти з 1 жовтня?

Житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком призначається на опалювальний сезон – з 1 жовтня по 30 квітня; на неопалювальний сезон – з 1 травня по 30 вересня. Саме цим зумовлено запровадження змін з 1 жовтня.

6. Скільки людей отримують субсидії?

Наразі субсидію на оплату житлово-комунальних послуг призначено 2,8 млн домогосподарств.

У минулому опалювальному періоді субсидію отримувало понад 4 млн сімей.

7. Який середній розмір субсидії у опалювальний та неопалювальний період?

В серпні поточного року середній розмір житлової субсидії по Україні становив майже 73 грн. У минулому опалювальному сезоні середній розмір субсидії становив близько 1700 грн.

8. Чому на наступний рік закладено менше грошей на субсидії?

У проекті Бюджету на 2020 рік закладено 47 628,6 млн грн на виплату пільг та субсидій. Цієї суми вистачить для задоволення потреб усіх категорій населення, які потребуватимуть державної допомоги з оплатою комунальних послуг!

Якщо порівнювати із цифрами, включеними у бюджет на цей рік (55,1 млрд грн), то закладені 47,6 млрд грн – справді менше. Але це скорочення спричинено виключно економічними факторами: за рахунок індексації пенсій, збільшення рівнів мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму доходи українців зросли. Відповідно, зменшився і розмір субсидій, які держава виплачувала громадянам.

Більше того, видатки на субсидії переглянуто вже в цьому році, і наразі у держбюджеті 2019 року на них заплановано близько 47 млрд грн, яких достатньо. Тобто, фактично ніякого “скорочення” немає.

Слід зазначити, що у зв’язку із збільшенням рівня мінімальної зарплати та індексацією пенсій доходи українців будуть зростати, що у свою чергу може призвести до зменшення кількості домогосподарств, які матимуть право на субсидію.

9. Людей жахають перевірками субсидіантів. Чи справді будуть перевірки? Що таке перевірки субсидій?

Соціальний захист населення – один із найважливіших напрямків політики будь-якої країни. Дуже важливо, щоб у скрутний для країни час соціальна підтримка держави потрапляла тим, хто найбільше її потребує. З метою контролю правильності надання, зокрема, житлових субсидій та використання коштів державного бюджету, спрямованих на ці цілі, з 2001 року в Україні запроваджено соціальну інспекцію.

Соціальні інспектори перевіряють достовірність наданих відомостей, що впливають на право та розмір житлової субсидії. Перевірка здійснюється шляхом звірки даних з державними реєстрами, зокрема щодо наявності квартир, будинків, транспортних засобів тощо.

Також у виключних випадках може бути здійснено обстеження матеріально-побутових умов проживання домогосподарства.

10. Чим загрожують перевірки субсидій?

Якщо громадянин надав достовірні дані органу соціального захисту, то нічим.

В іншому випадку – поверненням надміру виплаченої житлової субсидії.

Міністерство соціальної політики України